

Пащенко П.О.

аспірант,

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ З ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕНЕРГОСПОЖИВАННЯ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ

У статті розглядається проблема енергоефективності, яка нині набула економічного та соціального аспекту. Визначено, що модернізація будь-якого соціуму починається з реформування системи освіти. Доведено, що для національного розвитку та національної безпеки реформування освіти є необхідною умовою, оскільки створює найпотужніший інвестиційний ресурс – людський потенціал. Розглянуто аргументи щодо ефективного використання енергоресурсів як напряму безпосереднього впливу на собівартість освітніх послуг, при цьому завищена вартість ціни на освіту завдяки неефективній енергоощадній політиці державних установ робить недоступність освіти для більшості громадян. Обґрунтовано, що для вирішення цих проблем необхідне створення нових ефективних підходів до розвитку системи управління енергоефективністю і формування відповідного механізму впровадження системи енергетичного менеджменту. Окремо аналізується потреба щодо визначення й розкриття механізмів формування готовності органів місцевого самоврядування об'єднаних громад підвищити енергоефективність своїх громад. Прогноз, що реформи системи споживання енергії призведуть до змін регіональної політики органів місцевого самоврядування зумовлює актуальність вибраної теми дослідження. Це дасть фінансову незалежність та автономію і, як наслідок, призведе до формування єдиного глобального освітнього простору, об'єктивними реаліями якого є інтегровані форми взаємодії учасників міжнародного ринку освітніх послуг.

Ключові слова: енергоефективність, енергоощадна регіональна політика, децентралізація, соціально-економічний розвиток регіону, енергетичний менеджмент, стимулювання енергоощадних заходів, доступність освіти.

Вступ. Оскільки на становлення цінової політики в освітній галузі безпосередньо впливають валові витрати за комунальні послуги, є необхідність зменшення споживання енергії. Головними мотиваторами для винаходження механізмів стимулювання впровадження енергоощадних заходів, правил і механізмів їх регулювання в бюджетній сфері є фінансова незалежність та автономія організацій. Створення системи освіти більш доступною, здатною задовільнити запити українського суспільства позитивно вплине на економічну безпеку держави й забезпечить соціальну відповідальність.

Аналіз останніх наукових досліджень. Питанням управління проектами з енергоефективності в бюджетних установах присвячено багато наукових праць. Так, І. Беззуб стверджує, що реформа освітньої системи в Україні складається з реформи вищої освіти, яка передбачає введення автономії університетів [2]. І одним із напрямів реформування освіти є врахування особливостей соціального становища територіальних громад, платоспроможності та фінансової незалежності громадян. Планування фінансових видатків на освітні послуги безпосередньо залежить від розрахунків освітніх установ валових витрат на одного здобувача освіти. Проблеми й можливості вирішення ефективного фінансування освіти висвітлено в працях Т. Боголіба, Л. Добровольської, І. Каленюка, О. Кириленко, Н. Колісниченко, А. Монаєнко та ін. Варто зазначити,

що праці, присвячені аспекту винаходження механізмів фінансування освітньої галузі, є актуальними, тому що велику частку місцевих бюджетів становлять саме видатки на освіту [3–9].

Прогностично можна наголосити, що реформи щодо енергоефективності призведуть до змін регіональної політики органів місцевого самоврядування. Проблеми впровадження й реалізації енергоефективних заходів на регіональному рівні розглянуто в працях Е. Гашо, І. Гайнулліна, М. Маслікевич, А. Пабата, Р. Севастьянова, Б. Сердюка, А. Тарасова [10–14].

Проаналізувавши дослідження наведених авторів, доцільно звернути увагу на те, що зростає нагальна потреба у визначенні й розкритті механізмів формування готовності органів місцевого самоврядування об'єднаних громад взяти на себе складне завдання ефективного управління системою освіти за необхідності підвищення енергоефективності у своїх громадах, що зумовлює актуальність вибраної теми дослідження.

Мета статті полягає в обґрунтуванні політики управління проектами з енергоефективності бюджетних установ.

Викладення основного матеріалу. Сьогодні підвищення енергоефективності – один із пріоритетів щодо зниження собівартості освітніх послуг, адже підвищення результативності за рахунок зниження собівартості – одна з конкурентних переваг будь-якої послуги. Це робить недоступність якісної освіти для

більшості, і, як наслідок, вимальовується серйозна небезпека щодо молоді, яка може опинитися без освіти та без професійних навичок через те, що освіта коштує великих грошей. Доступність освіти за кордоном може спричинити «інтелектуальну еміграцію» українців. Це може призвести до серйозних соціальних наслідків у майбутньому для країни у цілому.

Слід констатувати, що реформування системи освіти в Україні на різних рівнях доцільно здійснювати з урахуванням євроінтеграційних орієнтирів національної політики та на основі вивчення найкращого міжнародного досвіду. Аналізуючи сучасний процес упровадження реформ в освітню галузь, можна побачити певні позитивні зрушення: деполітизацію системи, вільний вибір і певну її децентралізацію.

Реформа освітньої галузі неможлива без супроводу реформування системи споживання енергії. Державна політика в галузі енергоефективності України спрямована на розширення участі в проєктах міжнародних організацій. У 2018 р. Кабінет Міністрів України підписав фінансову угоду з Єврокомісією про надання 50 млн. євро безповоротного фінансування з боку ЄС на діяльність Фонду енергоефективності, що є ключовим інструментом державної політики енергомодернізації країни [1]. Фонд створено за підтримки міжнародних партнерів – ЄС та Німеччини. Фінансування Фонду енергоефективності в держбюджеті на поточний рік було передбачено в розмірі 1,6 млрд. грн. [15]. Однак на практиці Фонд енергоефективності так і не став механізмом енергомодернізації України. Проблема невиконання полягає у несвоєчасно розробленому інструментарію застосування нормативно-правової бази.

Для місцевих бюджетів із метою поліпшення регіонального розвитку є цікавим досвід тих країн, які долають дестабілізацію фінансування завдяки участі в проєктній діяльності. З огляду на рівень конкурентоспроможності освітніх установ в ринкових умовах, очевидно є необхідність дотримання принципу компліментарності [16] – одночасного симбіозу освітньої політики та сектору енергоефективності на рівні регіонів та територіальних громад.

Оскільки фінансування все більше забезпечується за рахунок регіональних бюджетів та громадян, які не в повному обсязі мають можливості фінансувати освітні програми, виникає потреба в економії завдяки комплексному, всебічному підходу. Проаналізувавши валові витрати для визначення ціни на освітні послуги, було виявлено, що дуже велику частку витрат становлять саме витрати на електроенергію та опалення. Зрозуміло, що таке становище потребує нової енергоощадної політики, спрямованої на скорочення виплат по рахунках за комунальні послуги, а не на покриття поточних потреб державних установ.

Однією з рекомендацій нового огляду World Energy Outlook–2017 (WEO–2017) Міжнародного енергетичного агентства (МЕА) є впровадження політики енергоефективності та енергоефективних технологій у будівлях, побутових приладах, транспорті, промисло-

вості, а також таких сферах кінцевого споживання, як освітлення [17].

Згідно з рекомендаціями МЕА щодо реалізації політики у сфері підвищення енергоефективності, а саме підвищення енергетичної ефективності кінцевого споживання енергії у сфері комунальних послуг, важливо забезпечити в комплексі реалізацію та оцінку заходів із підвищення енергоефективності. Належний моніторинг повинен гарантувати, що обов'язкові та добровільні заходи підвищення енергетичної ефективності проводяться й оцінюються максимально результативно. Заходи повинні охоплювати:

- розгляд і планування етапів проведення з визначенням термінів, упровадження нової енергоефективної політики щодо формування відповідного механізму впровадження системи енергетичного менеджменту;
- створення правової нормативної бази для забезпечення відповідності вимогам енергоефективності;
- забезпечення механізму прозорої оцінки та дотримання заходів із підвищення енергоефективності, а також методів, набору інструментів моніторингу;
- створення інформаційного середовища для оприлюднення регулярної та публічної звітності про хід моніторингу;
- визначення штрафних санкцій за неодержану економію енергії відповідно до вимог законодавства;
- аналіз та впровадження критеріїв оцінювання енергоефективній політиці після її впровадження.

Відсутність єдиної системи енергомоніторингу заважає створенню ефективної системи оцінки енергоефективності. І, як наслідок, відсутність єдиної бази призводить до дисбалансу енергетичних та фінансових потоків на всіх рівнях управління.

Аналіз теоретичних та методичних засад у науковій літературі з енергоефективності дав змогу виявити основні чинники, які стримують управлінців у впровадженні єдиної системи енергомоніторингу:

- брак інформації;
- відсутність мотивації;
- відсутність організації та координації;
- відсутність досвіду управління проєктами.

Вчені акцентують увагу на важливому аспекті – неготовності управлінців до швидкісного набуття та актуалізації необхідного професійного досвіду, який дасть змогу ефективно модернізувати установи та заклади щодо енергоефективності, бо не мають чіткої уяви про справжній стан у цілому (конструктивних особливостей будови; комунікацій і мереж, які підходять до будови; систем електро-, тепло-, водопостачання, стан обладнання тощо). Без достатнього ресурсу та досвіду на практиці неможливо правильно вибрати стратегію модернізації, господарську поведінку щодо ефективного та раціонального енергоощадження, використання енергоефективного обладнання. Для цього необхідно провести цілу низку вимірів, обстежень, досліджень, тим самим зрозуміти механізми поліпшення ситуації в енергетичному секторі, що саме дасть найбільший, найкращий ефект.

В умовах децентралізації вирішальним чинником фінансової незалежності й автономії бюджетних організацій, у тому числі й освітніх установ, є показник фінансової стійкості. Значення показника безпосередньо залежить від спроможності бюджетних організацій профінансувати якусь частину своїх активів за свій рахунок, або коштів інвесторів, або виявлення і реалізація механізмів забезпечення задоволення потреб в освітніх послугах за найменших мінімальних витрат (економічних і соціальних), що призведе до незалежності від обласних і державного бюджету. Обсяги видатків на освіту з кожним роком зменшуються, що згодом може призвести до браку фахівців та робітничих кадрів на ринку праці в Україні. Тому впровадження енергоменеджменту в організаціях дасть можливість зменшити видатки на комунальні послуги та середню вартість послуг із підготовки одного здобувача освіти за рахунок економії енергоспоживання та налагодження енергоефективної експлуатації енергоресурсів.

У 2016–2017 рр. на II та III Форумах енергоефективного партнерства було підписано 37 меморандумів про партнерство між Держенергоефективністю та місцевими (міськими та обласними) органами влади щодо запровадження систем енергетичного менеджменту в бюджетних установах. Для розв'язання проблем щодо забезпечення енергоефективності Держенергоефективністю спільно з Проектом USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» було розроблено «Положення про впровадження системи енергетичного менеджменту в бюджетних установах». За основу цього положення покладено вимоги та рекомендації державних стандартів України ДСТУ ISO 5000 [18].

Для ефективної реалізації впровадження енергетичного менеджменту запропоновано виконання таких етапів:

- моніторинг енергоспоживання;
- планування впровадження заходів із підвищення ефективності енергоспоживання;
- залучення джерел фінансування заходів із підвищення ефективності енергоспоживання;
- контроль над ефективністю впровадження заходів з енергозбереження;
- навчання персоналу структурних підрозділів;
- мотивація ощадного енергоспоживання [19].

Зупинимося детальніше на якості управління проектами з підвищення ефективності енергоспоживання, тому що від трансформації ефективного управління, від сучасних методологічних підходів управління залежить її практична реалізація. Аналіз і систематизація сучасних досліджень науковців дали змогу виявити основні проблеми та варіанти рішення управління персоналом щодо реформування сектору енергоефективності у своїх громадах, зокрема конкретній організації. У запропонованій авторській таблиці, складеній відповідно до рекомендацій «Управління стратегічними змінами в організації» [20], викладено проблеми й заходи для персоналу організацій щодо їх усунення (табл. 1).

Розглядаючи міжнародний досвід з удосконалення системи поширення інформації про переваги енергоз-

береження, доцільно врахувати досвід Німеччини, яка вже пережила період реформування системи енергоефективності у своїх громадах, зокрема такий механізм, як система маркування. Проведення енергоаудиту та енергоменеджменту на рівні окремих установ та маркування побутових товарів за показниками енергоспоживання, впровадження екологічного маркування товарів і поширення інформації про екологічні характеристики продукції дають можливість інформувати та стимулювати громадськість про точні обсяги споживання енергоресурсів, екологічні аспекти послуг.

Як свідчить практика Німеччини, енергоефективна система успішно працює за умови, коли всі її складники працюють взаємоузгоджено на всіх рівнях, тобто в разі ідеального функціонування. Тому прогалини будь-якого зі складників загрожують поразкою всьому реформаційному процесу. Від упровадження досвіду передових країн світу щодо енергоефективності в Україні очікується створення ефективною системи, яка має передусім базуватися на демократії, прозорості та ініціативності територіальних громад.

Перед суспільством поставлено завдання першочерговості розв'язання нагальних проблем, потреба в радикальній модернізації й реалізації енергоефективних заходів, забезпечення керівників вищої ланки фахівцями, які володіють знаннями та уміннями у сфері енергоефективного використання ресурсів.

Висновки. Узагальнюючи вищевикладене, можна стверджувати, що найголовніше завдання, яке необхідно вирішити, – впровадження програм ефективного споживання енергетичних ресурсів на всіх рівнях.

Просування енергоефективних проектів та програм напряму залежить від роз'яснювальної роботи органів місцевого самоврядування (що таке енергоефективність, як жити в економному режимі тощо). Досвід провідних країн, надання консультацій із питань енергозбереження є особливо дієвими.

Важливим складником створення більш доступної системи освіти є впровадження механізмів стимулювання енергоощадних заходів, правил і механізмів їх регулювання в бюджетній сфері. Проблема збалансованого платоспроможного споживання енергії – питання виживання в умовах децентралізації. Навички економії енергоресурсів і нові підходи до їх управління позитивно вплинуть на економічну безпеку держави й забезпечать соціально-економічний розвиток країни у цілому.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі можуть стосуватися вивченням ризиків реалізації інвестиційних проектів з енергоефективності, можливостей бюджетного фінансування, розроблення механізмів щодо залучення донорів. Використання фінансових ресурсів спонсорів щодо реалізації проектів з енергоефективності має високу значимість, бо сьогодні відчувається зростаюча недостатність можливостей державного фінансування, хоча з погляду суспільства такі проекти відрізняються високою економічною й соціальною значимістю.

Проблеми та заходи з їх усунення щодо управління проектами з енергоефективності

Проблеми	Варіанти рішення
Відсутність чітко сформульованої концепції енергетичного менеджменту щодо управління персоналом стосовно реалізації енергетичної ефективності.	Визначити концепцію енергетичного менеджменту як оптимальне співвідношення попиту і можливостей установи та персоналу. Визначити стратегії формування професійних управлінських механізмів та прийняття рішень у сфері споживання енергоносіїв. Прорахувати економічні можливості забезпечення і ефективного використання персоналу щодо реалізації енергетичної ефективності. Провести аналіз і скласти якісний склад персоналу за рівнем кваліфікації. Провести оцінювання сформованості компетенції фахівців у напрямі енергоефективності. Визначити потреби персоналу (умови та оплата праці, стимулювання відповідальних за впровадження заходів економії комунальних послуг та енергоносіїв).
Не визначена єдина філософія та не конкретизовані основні принципи роботи.	Розробити концепцію кадрової політики організації з детальним опрацюванням механізму її реалізації щодо підтримання зацікавленості в ініціюванні заходів з економії комунальних послуг та енергоносіїв. Сформулювати сукупність етичних норм і правил виховання саме розвивати культуру раціонального та економічного споживання ресурсів персоналу організації. Виділити кошти на проведення спеціальних наукових досліджень у галузі культури управління.
Недосконалі механізми забезпечення економічної ефективності використання персоналу для досягнення цілей організації.	Визначити максимальну чисельність персоналу, за якої може бути забезпечене виконання заходів енергоефективності. Визначити фактичний надлишок (дефіцит) чисельності менеджерів (енергоаудиторів) до моменту реалізації прийнятої стратегії енергоефективності організації та подальшого її розвитку в цьому напрямі.
Немає єдиної політики, концепції культури управлінської системи.	Мобілізувати і спрямувати роботу з розвитку корпоративної культури на досягнення іміджу. Для забезпечення командної роботи персоналу створити власний кодекс енергоефективності організації. Розробити систему заходів, спрямованих на виявлення ціннісних орієнтацій персоналу. Розробити комплексний, системний підхід до вирішення управлінських проблем як по вертикалі, так і по горизонталі. Розробити механізми стимулювання, визначення розмірів та здійснення преміювання посадових осіб закладу, відповідальних за ефективне використання комунальних послуг та енергоносіїв.
Немає системного підходу до планування потреби організації в персоналі.	Визначити чинники, що впливають на потребу в персоналі. Виділити потенційні можливості наявного кваліфікованого і допоміжного персоналу. Визначити кількісну й якісну потребу в персоналі. Виділити напрями маркетингу персоналу організації.
Безсистемний характер залучення, відбору і оцінювання персоналу.	Оптимізувати співвідношення внутрішнього і зовнішнього залучення персоналу. Розробити критерії підбору персоналу з досвідом теорії і практики енергоменеджменту. Розробити схеми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб, які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем.
Організація робіт із керівництва персоналом залишається консервативною.	Визначити зміст робіт персоналу за кожним напрямом (розробити посадові інструкції). Використовувати інформаційні технології для спрощення взаємодії в процесі реалізації управлінських рішень. Забезпечити цілісність процесів управління споживанням енергоресурсів і поєднати їх із традиційними видами управлінської діяльності. Підготувати заходи щодо створення більш сприятливих умов праці на кожному конкретному об'єкті з урахуванням чинників, які суттєво впливають на умови комфорту. Визначити нові принципи і розробити гнучку систему оплати праці, розробити механізми мотивування енергоощадної поведінки персоналу та організації взагалі. Здійснювати оперативний контроль роботи персоналу, використовуючи систему контролю та звітності у питаннях ефективності використання енергії. Створити електронну базу даних про об'єкти енергоспоживання, засоби оперативного збору та аналізу даних про споживання енергії на кожному конкретному об'єкті та чинники, які суттєво впливають на це споживання.
Немає розрахунків за необхідними витратами (інвестиціями) в людські ресурси організації.	Концептуально визначитися, що довгостроковою умовою, необхідною для реалізації кадрової політики щодо поліпшення енергетичної результативності, є вкладення в людські ресурси. Запропонувати нетрадиційні системи винагороди за розширення повноважень працівників. Визначити джерела і суми, пов'язані з добором кадрів, їх підготовкою і підвищенням кваліфікації, витрати на індивідуальне стажування особливо перспективних фахівців. Обґрунтувати витрати на перенавчання і підвищення кваліфікації персоналу з метою оволодіння новими управлінськими технологіями.
Недооцінюється наявність жорсткої конкуренції на ринку праці.	Усвідомити необхідність відмови від колишньої кадрової політики, заснованої на неефективних методах управління, і переходу до політики залучення персоналу в справі організації, заохочення ініціативи й самодисципліни. Постійно вивчати зміни якісного складу, які відбуваються внаслідок руху робочої сили. Ініціювати впровадження й розроблення інновацій шляхом усвідомлення єдиної політики персоналу, розкриття повною мірою їхніх здібностей та потенціалу. Проаналізувати можливості впровадження нової системи мотивації та стимулювання персоналу (контрактів, випробувального терміну), жорсткої прив'язки матеріального заохочення за кошти, отримані в результаті досягнутої економії витрат на енергію. Орієнтувати організацію на переважне залучення тільки висококваліфікованих, ініціативних фахівців. Посилити контроль безперервності процесу оновлення знань і підвищення кваліфікації.

Список літератури:

1. Закон України «Про Фонд енергоефективності» від 08.06.2017 № 2095.
2. Беззуб І. Реформа середньої освіти в Україні. URL: <http://nbuviar.gov.ua/>.
3. Боголіб Т.М. Фінансування освіти за кордоном. Фінанси України. 2005. № 8. С. 132–139.
4. Добровольська Л. Деякі аспекти державного фінансування вищої освіти. Фінанси України. 2003. № 8. С. 50–54.
5. Каленюк І. Фінансування освіти: проблеми та можливості їх вирішення. Економіка. Фінанси. Право. 2001. № 11. С. 9–12.
6. Кириленко О. Ефективне фінансування вищої освіти – шлях до конкурентної економіки і відкритого суспільства. Вища школа. 2007. № 4. С. 23–34.
7. Кичко І. Фінансування освіти в умовах формування соціально орієнтованої економіки. Фінанси України. 2003. № 1. С. 53–59.
8. Колісниченко Н. Альтернативні джерела фінансування вищої освіти: досвід США. Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. 2006. № 1. С. 320–326.
9. Монаєнко А. Суб'єкти та правові засоби, за допомогою яких здійснюється фінансування освіти та науки. Підприємство, господарство і право. 2007. № 12. С. 103–106.
10. Гашо Е.Г., Степанова М.В. Повышение энергоэффективности как двигатель модернизации промышленности. Энергосбережение. 2013. № 6. URL: http://www.abok.ru/for_spec/articles.php?nid=5609.
11. Тарасов А.В., Гайнуллин И.Д. Оценка значимости влияющих на энергоэффективность промышленного предприятия организационно-экономических факторов. Проблемы экономики и менеджмента. 2013. № 8. С. 89–93.
12. Маслікевич М.Р., Сердюк Б.М. Сутність оцінки енергоефективності підприємства. Актуальні проблеми економіки та управління. 2011. Вип. 5.
13. Пабат А.А. Економічні чинники конкурентоспроможності національних енергетичних технологій. Держава та регіони. 2009. № 2. С. 144.
14. Севастьянов Р.В. Проблемы та перспективи енергозбереження на промислових підприємствах. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2013. Вип. 1. Т. 3. С. 107–110.
15. URL: <https://www.ukrinform.ua>.
16. URL: <https://uk.wikipedia>.
17. Политика энергоэффективности. Рекомендации. Париж: МЭА, 2009. 86 с.
18. URL: <http://municipalenergy.org.ua/?p=10386>.
19. Положення про впровадження системи енергетичного менеджменту в бюджетних установах. 2017. Липень.
20. Управління стратегічними змінами в організації. URL: <http://www.allbest.ru/>.

УПРАВЛЕНИЕ ПРОЕКТАМИ ПО ПОВЫШЕНИЮ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭНЕРГОПОТРЕБЛЕНИЯ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СФЕРЕ

В статье рассматривается проблема энергоэффективности, которая сейчас приобрела экономический и социальный аспект. Определено, что модернизация любого социума начинается с реформирования системы образования. Доказано, что для национального развития и национальной безопасности реформирование образования является необходимым условием, поскольку создает мощный инвестиционный ресурс – человеческий потенциал. Рассмотрены аргументы по эффективному использованию энергоресурсов как направления непосредственного влияния на себестоимость образовательных услуг. При этом завышенная стоимость цены на образование благодаря неэффективной энергосберегающей политике государственных учреждений делает недоступным образование для большинства граждан. Обосновано, что для решения этих проблем необходимы создание новых эффективных подходов к развитию системы управления энергоэффективностью и формирование соответствующего механизма внедрения системы энергетического менеджмента. Отдельно анализируется потребность в определении и раскрытии механизмов формирования готовности органов местного самоуправления объединенных общин повысить энергоэффективность своих общин. Прогноз, что реформы системы потребления энергии приведут к изменениям региональной политики органов местного самоуправления, обуславливает актуальность темы исследования. Это даст финансовую независимость и автономию и, как следствие, приведет к формированию единого глобального образовательного пространства, объективными реалиями которого являются интегрированные формы взаимодействия участников международного рынка образовательных услуг.

Ключевые слова: энергоэффективность, энергосберегающая региональная политика, децентрализация, социально-экономическое развитие региона, энергетический менеджмент, стимулирование энергосберегающих мероприятий, доступность образования.

PROJECT MANAGEMENT ON INCREASE IN EFFICIENCY OF ENERGY CONSUMPTION IN THE EDUCATIONAL SPHERE

In article the problem of energy efficiency which gained economic and social aspect now is considered. It is defined that modernization of any society begins with reforming of an education system. It is proved that for national development and a homeland security reforming of education is a necessary condition as creates a powerful investment resource – human potential. Arguments on effective use of energy resources as the directions of direct influence on cost of educational services are considered. At the same time the overstated cost of the price of education, thanks to inefficient energy saving policy of public institutions, does inaccessible education for most of citizens. It is proved that the solution of these problems requires creation of new effective approaches on development of a control system of energy efficiency and formation of the corresponding mechanism of introduction of system of power management. Requirement by definition and disclosure of mechanisms of formation of readiness of local government bodies of the joint communities to increase energy efficiency of the communities is separately analyzed. The forecast that reforms of system of consumption of energy will lead to changes of regional policy of local government bodies, causes relevance of a subject of a research. It will give financial independence and autonomy, and as a result, formation of uniform global educational space which objective realities is the integrated forms of interaction of participants of the international education market.

Key words: *energy efficiency, energy saving regional policy, decentralization, social and economic development of the region, power management, stimulations of energy saving actions, availability of education.*